स्थानीय तहमा विनियोजित भएको महिलाहरूलाई सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन, २०७८

(मा· मन्त्रीस्तरीय निर्णयबाट स्वीकृत मिति २०७८/ १०/१४)

प्रदेश सरकार

सामाजिक विकास मन्त्रालय,

बागमती प्रदेश

हेटौडा, मकवानपुर, नेपाल

१. महिलाहरुलाई सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम

शीर्षक	विवरण
कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने स्थानीय तह	दोलखा जिल्लाको गौरिशङ्कर गाउँपालिका, वैतेश्वर गाउँपालिका, कालिञ्चोक गाउँपालिका र तामाकोशी गाउँपालिका
उद्देश्य	१. विपन्न, दलित एवम् आर्थिक सामाजिक रूपमा पछाडि परेका महिलाहरूको सीप विकास गरी उद्यमशिलता अभिवृद्धि गर्ने, २. लक्षित महिलाहरूको आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गरी आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर बनाउन प्रोत्साहित गर्ने, ३. लक्षित महिलाहरूका लागि तालिम दिई स्वरोजगार एवम् रोजगारका लागि योग्य र सक्षम बनाउने।
कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया	१. स्थानीय श्रमबजार र मागको आधारमा तालिमको आवश्यकता पहिचान गर्ने, २. तालिम सञ्चालन हुने स्थान र तालिमको विषय पहिचान गर्ने, ३. पहिचान गरिएको तालिमको पाठ्यक्रम, पाठ्ययोजना, पाठ्यसामग्री, समयावधि, श्रोत व्यक्ति/प्रशिक्षकको योग्यता निर्धारण गर्ने, ४. निर्धारित तालिम सञ्चालनका लागि गर्नु पर्ने क्रियाकलाप र सो का लागि आवश्यक क्रियाकलापगत अनुमानित बजेट बाँडफाँड गरी स्वीकृत गर्ने, ५. क्रियाकलापगत बजेट बाँडफाँड गर्दा नेपाल सरकारवाट स्विकृत कार्य सञ्चालन निर्देशिकामा तोकिएको मापदण्डको पालन गर्नुपर्नेछ । ६. तालिममा सहभागी हुने प्रशिक्षार्थी छनौटका लागि सूचना प्रकाशन/प्रसारण गर्ने ७. सूचनाबमोजिम प्राप्त आवेदन सङ्कलन, जाँचबुझ गरी तालिम प्रशिक्षार्थीको छनौट गर्ने, ८. तालिम प्रदायक संस्थावाट तालिम सञ्चालन गर्ने भएमा तालिमको विषयगत प्रकृति, श्रोत साधन, कार्य अनुभव र विज्ञ जनशक्तिको उपलब्धतासमेतको आधारमा सार्वजनिक खरिद ऐन, नियमबमोजिम तालिम प्रदायक संस्थाको छनौट गरी स्पष्ट कार्य क्षेत्रगत शर्तहरूसहितको सम्झौता गरी कार्यदिश दिने, ९. तालिम प्रदायक संस्थामार्फत तालिम सञ्चालन गर्दा संस्थासँग लागत साझेदारीसमेत गर्न सकिने, १०. संस्थाको साझेदारीमा तालिम सञ्चालन गर्ने भएमा प्रचलित कानुनबमोजिम छनौट भएको तालिम प्रदायक संस्थाले स्थानीय तहसँग भएको सम्झौता र कार्यक्षेत्रगत शर्तहरूबमोजिम तालिम सञ्चालन गर्नु पर्नेछः ११. स्थानीय तहले नै तालिम सञ्चालन गर्ने भएमा ; (क) तालिम सामग्री, औजार उपकरण र कच्चा पदार्थलगायत आवश्यक सामग्रीको प्रवन्ध गर्ने, (ख) गाउँपालिकाद्वारा निर्धारित योग्यता पुगेका सहजकर्ता/श्रोतव्यक्ति/प्रशिक्षक चयन गर्ने, (ग) गाउँपालिकाबाट छनौट भएका प्रशिक्षार्थीहरूका लागि तोकिएको स्थानमा तोकिएको विषयको सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम सञ्चालन गर्ने, (घ) गाउँपालिकाद्वारा निर्धारित पाठ्यक्रम तथा पाठ्ययोजनाबमोजिमको सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मकसहितको तालिम सञ्चालन गर्ने,

	१२. तालिम सञ्चालनको नियमित अनुगमन गर्ने, **१३.** समय समयमा आन्तरिक मूल्याङ्कन गर्ने, **१४.** तालिम सम्पन्न भएपश्चात प्रशिक्षार्थीहरूलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सो को अभिलेख राख्ने, **१५.** तालिम कार्यसम्पन्न भएपछि कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्ने।
कार्यक्रम समन्वय तथा निर्देशक समिति	स्थानीय तहमा महिलाहरूको सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा सञ्चालन गर्न देहायबमोजिमको कार्यक्रम समन्वय तथा निर्देशक समिति रहनेछः १. सम्बन्धित गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष -संयोजक २. सम्बन्धित गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -सदस्य ३. सम्बन्धित गाउँपालिकाको सामाजिक विकास समितिको संयोजक - सदस्य ४. सम्बन्धित गाउँपालिका वा जिल्लामा महिला अधिकार तथा सशक्तिकरणको क्षेत्रमा कार्यरत मध्येबाट संयोजकले मनोनित गरेको १ जना महिला -सदस्य ५. सम्बन्धित स्थानीय तहको महिला तथा बालबालिका शाखा हेर्ने कर्मचारी - सदस्य-सचिव
कार्यक्रम समन्वय तथा निर्देशक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार	१. लक्षित वर्गका महिलाहरूका लागि स्थानीय माग, व्यवसाय गर्न सक्ने क्षमता र सम्भाव्यता तथा सम्बन्धित क्षेत्रका लागि अनुकुल हुने गरी आवश्यक पर्ने सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी तालिमको पहिचान गर्ने, २. सम्बन्धित विषय विज्ञको समन्वयमा तालिमको पाठ्यक्रम तयार गर्ने, ३. पहिचान गरिएका तालिम कार्यक्रममा सहभागी हुने महिलाहरू छनौटको मापदण्ड र विधि तयार गरी सोही आधारमा पारदर्शी ढङ्गबाट तालिममा सहभागी हुने प्रशिक्षार्थीको छनौट गर्ने, ४. विपन्न, दलित, लोपोन्मुख, अति सीमान्तकृत एवम् सीमान्तकृत वर्गका महिला तथा आर्थिक एवम् सामाजिक रूपमा पछाडि परेका महिलालाई प्राथमिकता दिई सम्बन्धित महिलाको माग र आवश्यकतालाईसमेत मध्यनजर गरी सहभागीको छनौट गर्ने ५. तालिम कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिने, ६. तालिम कार्यक्रमको समग्र प्रतिवेदन तयार गरी सामाजिक विकास मन्त्रालयमा पठाउने, ७. कार्यक्रम सञ्चालन स्थानीय तह स्वयंले वा तालिम प्रदायक निकायको साझेदारीमा गर्ने भन्ने निर्धारण गरी संस्थाको साझेदारीमा गर्ने भए प्रचलित कानुनबमोजिम छनौट प्रक्रिया पूरा गरी संस्था छनौट गर्ने।
बजेट बाँडफाँड र स्वीकृती	प्रचलित नियमानुसार कार्यक्रम तथा बजेट बाँडफाँड स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ।
खर्च, लेखा र लेखापरीक्षणः	१. कार्यक्रम संचालनका लागि विनियोजित बजेट रकम खर्च गर्दा प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानुन, आर्थिक कार्यविधि कानुन तथा कार्यसंचालन निर्देशिकाको अधिनमा रही गर्नु पर्नेछ । २. प्रचलित लेखा प्रणाली बमोजिम पारदर्शी ढंगबाट खर्चको लेखा राख्नु पर्नेछ । ३. कार्यक्रमको लेखा परीक्षण प्रचलित कानुन बमोजिम हुनेछ ।
अनुगमन र मुल्याङ्कन सूचक	➢ कार्यक्रमको प्रतिवेदन ➢ निर्धारित पाठ्यक्रम ➢ प्रशिक्षार्थी महिलाहरूको विवरण तथा हाजिरी रेकर्ड ➢ कार्यक्रमसँग सम्बन्धित खर्चको विवरण तथा विलभरपाई
प्रतिवेदन	तालिम कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी सामाजिक विकास मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ